

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6421201763
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6421201763.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Jána Auxta a JUDr. Anny Snopčokovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, štátny občan SR, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa matky: B. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX, XXX XX W., štátny občan SR, zastúpená JUDr. Michalom Vlkolinským, advokátom so sídlom Námestie SNP 87/8, 960 01 Zvolen, a otca: V. W. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. B. XXXX/XX, XXX XX A. M., štátny občan SR, o návrhu otca na zníženie výživného a o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6P/67/2021-413 zo dňa 09. 11. 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6P/67/2021-413 zo dňa 09. 11. 2022 v napadnutých výrokoch I. a III. p o t v r d z u j e.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj len „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) výrokom I. návrh otca na zníženie výživného zamietol. Výrokom II. návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Výrokom III. súd rozhodol o trovách konania tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že otec maloletého návrhom doručeným súdu dňa 07.06.2021 žiadal znížiť výživné na maloletého zo sumy 200,- Eur mesačne na sumu 75,- Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal určiť výživné na maloletého vo výške 75,- Eur mesačne, počnúc dňom vykonateľnosti neodkladného opatrenia, až do právoplatnosti rozsudku vo veci zníženia výživného.

Svoj návrh otec maloletého odôvodnil tým, že od poslednej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k.:24P/18/2019-477 zo dňa 12.02.2021, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené, bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 200,- Eur mesačne, došlo k zásadnej zmene jeho príjmových pomerov, keďže súd pri určení výživného vychádzal z jeho príjmov v roku 2019, kedy dosahoval príjem ako SZČO a výsluhový dôchodca, avšak v dôsledku koronakrízy a poklesu príjmov zo živnosti počas roka 2020 dosiahol ročný hrubý príjem vo výške 6.133,70 Eur, z ktorého po odpočítaní odvodov, dane, paušálnych výdajov a pripočítaní daňového bonusu ostal ročný čistý príjem vo výške 273,34 Eur. Z dôvodu poklesu príjmov zo živnosti v mesiacoch máj 2020 až december 2020 poberal finančnú pomoc od ÚPSVaR v celkovej výške 3.180,- Eur, a zároveň poberal výsluhový dôchodok za rok 2020 v celkovej výške 4.560,12 Eur. Potom jeho čistý ročný príjem v roku 2020 bol 8.013,46 Eur, čo bolo priemerne 667,79 Eur mesačne. Jeho aktuálny čistý príjem predstavuje sumu 1.039,28 Eur, z čoho príjem zo živnosti je 0,- Eur, podpora z ÚPSVaR je 870,- Eur (táto však

končila ku 30.06.2021) a výsluhový dôchodok v sume 385,41 Eur po odpočítaní odvodov do Sociálnej poisťovne v sume 180,99 Eur a odvodov do zdravotnej poisťovne v sume 35,14 Eur. Otec maloletého tiež v návrhu uviedol, že jeho výdaje predstavujú sumu 1.170,95 Eur mesačne. V dôsledku koronakrízy postupne prišiel o všetky zákazky a ostal s nulovým príjmom. O príjmy zo živnosti ho pripravila matka maloletého, ktorá jeho odberateľov osobne pozná, a ktorých priebežne informovala o obsahu svojich zväčša vymyslených podaní voči nemu, a z tohto dôvodu sa odberatelia jeho služieb rozhodli po uvoľnení opatrení a skončení koronakrízy s ním spoluprácu neobnoviť. Z uvedeného dôvodu je nútený hľadať si prácu v inom regióne a v inom odvetví. Nemá reálnu možnosť sa adekvátne zamestnať, keďže z dôvodu vymyslených podaní matky maloletého musí niekoľko krát mesačne absolvovať podávanie vysvetlení, prejednávanie priestupkov, trestných činov a súdnych pojednávaní na miestne príslušnom úrade. Tvrdil, že nie je reálne, aby pracoval 20 dní mesačne, ale maximálne 10, a to aj nepravidelne, čiže nie je reálne, aby bol potencionálnemu zamestnávateľovi ako zamestnanec k dispozícii počas všetkých pracovných dní v mesiaci. Otec uviedol, že momentálne žije v Bratislave z dôvodu väčšej šance nájsť prácu. Poukázal na to, že od júla 2021 zostane jeho jediným príjmom výsluhový dôchodok, keďže k 30.06.2021 končí podpora z ÚPSVaR „prvá pomoc plus“ pre SZČO postihnutých dopadmi koronakrízy.

3. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že matka maloletého návrhom doručeným súdu 06. 09. 2021 žiadala rozhodnúť o zvýšení výživného na maloletého zo sumy 200,- Eur na sumu 250,- Eur mesačne, a zároveň žiadala o zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom. Matka svoj návrh na zvýšenie výživného odôvodnila tým, že súd pri rozhodovaní o výške výživného v konaní vedenom na tunajšom súde o rozvod manželstva a úprave práv a povinností k maloletému na čas po rozvode manželstva sp.zn.:24P/18/2019 vzal do úvahy otcov príjem, jeho odôvodnené a nevyhnutné výdavky, ako aj jeho prísľub v konaní o určení príspevku na výživu manželke vedenom pod sp. zn.: 5Pc/6/2020, kde okrem iného uviedol, že mimosúdne bude platiť zálohu za elektrickú energiu v sume 185,- Eur mesačne. Na základe tohto jeho prísľubu sa potom neskôr odvíjala aj výška jeho výživného na maloletého, kde namiesto matkou navrhovaných 250,- Eur mesačne súd určil výživné vo výške 200,- Eur mesačne. Otec maloletého však tento prísľub nikdy nesplnil.

4. V ďalšom obsahu odôvodnenia súd konštatoval vykonané dokazovanie a závery z neho vyplývajúce. Konštatoval, že z predložených lekárskeho správ mal zistené, že maloletý je dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, ktorý je v starostlivosti viacerých odborných ambulancií (ambulancie klinickej imunológie a alergológie, ortopedickej ambulancie, ambulancie pediatickej neurológie, oftalmológie, urológie, kardiológie, detskej psychiatickej ambulancie a ambulancie klinického psychológa) a má naordinovanú medikamentóznou liečbu a používa ortopedické pomôcky (ortézy). V júli 2022 absolvoval operačný zákrok kolena, v septembri 2022 bol hospitalizovaný na ortopedickom oddelení Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Žiline a podľa oznámenia zdravotnej poisťovne Dôvera zo dňa 20.09.2022 má schválenú kúpeľnú starostlivosť. Súdu už bolo známe z konaní vedených na tamomšom súde pod sp. zn. 23P/23/2020 a 24P/18/2019, že maloletý trpí primárne genetickou poruchou - Ehlers-Danlosov syndrómom a poruchou imunity, s ktorými sú spojené ďalšie zdravotné komplikácie. Taktiež súd zistil, že rozhodnutím riaditeľa Základnej školy s materskou školou zo dňa 01.09.2022 maloletý má v 5. ročníku základnej školy od 01.09.2022 povolené individuálne vzdelávanie.

5. Súd na vec aplikoval ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine a ust. § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Konštatoval, že výživné na maloletého bolo naposledy určené rozsudkom č. k. 24P/18/2019-477 zo dňa 12. 02. 2020, ktorým boli upravené práva a povinnosti rodičov voči maloletému na čas po rozvode manželstva a určené výživné vo výške 200,- Eur mesačne. Otec maloletého v tom čase podnikal ako živnostník, pričom v dôsledku poklesu príjmov z podnikania počas pandémie poberal mesačne kompenzačné príspevky zo strany štátu vo výške 540,- Eur a zároveň poberal výsluhový dôchodok vo výške 385,41 Eur. Súd pri určení výživného v tomto období vychádzal z príjmu otca vo výške 1.000,- Eur. V súčasnosti je otec práceneschopný, čo mal súd preukázané z potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti vystavenej dňa 02.02.2022, ktorú otec predložil do konania dňa 13.06.2022, a ktorá je podľa oznámenia všeobecného lekára predĺžená do 31.12.2022. Podľa tvrdenia otca je jeho jediným mesačným príjmom výsluhový dôchodok vo výške 403,19 Eur. Tu súd konštatoval podstatnú zmenu príjmových pomerov otca. Ako súdu vyplynulo z dokazovania, nenastala však podstatná zmena jeho celkových majetkových pomerov, keďže i naďalej je výlučným vlastníkom bytu v A. M., a tiež má naďalej spolu s matkou v bezpodielovom spoluvlastníctve rodinný dom v obci Prenčov. Vo vzťahu k jeho osobným pomerom súd konštatoval, že zmena nastala v

tom zmysle, že žije v spoločnej domácnosti s novou partnerkou, spoločne sa s ňou podieľa na nákladoch na domácnosť. Zároveň súd konštatoval, že otcovi nepribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, a naďalej trvá jeho vyživovacia povinnosť k maloletému W.. Porovnávajúc pomery na strane matky, súd dospel k záveru, že došlo k podstatnej zmene jej príjmových pomerov, keďže v čase posledného rozhodovania o výživnom na maloletého bola nezamestnaná a zároveň bola študentkou 3. ročníka externej formy bakalárskeho programu špeciálna pedagogika a pedagogika osôb s poruchami učenia na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína filozofa v N.. Matka v tom čase poberala len prídavok na maloletého W. cca vo výške 25,- Eur mesačne, kompenzačný príspevok na pohonné hmoty vo výške cca 35,- Eur mesačne a manželské výživné v sume 50,- Eur mesačne. Náklady na vedenie svojej domácnosti pokrývala z invalidného dôchodku syna Q. A. vo výške 210,- Eur. V súčasnosti je matka poberateľkou peňažného príspevku na opatrovanie Q. A. vo výške 525,65 Eur mesačne, prídavku na dieťa v sume 30,- Eur mesačne, peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia v sume 21,76 Eur mesačne, peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky motorového vozidla v sume 39,15 Eur pre potreby maloletého a v sume 39,15 Eur pre potreby Q. Bitušiaka. Nárok na manželské výživné jej zanikol rozvodom manželstva. Podľa výsledkov dokazovania nenastala zmena jej celkových majetkových pomerov, keďže je naďalej bezpodielovou spoluvlastníčkou rodinného domu v W. spolu s otcom maloletého. Matka je i naďalej študentkou vysokej školy externou formou, pričom možno konštatovať, že sa zvýšil výdavok matky na školné za akademický rok zo sumy 500,- Eur na sumu 680,- Eur. U matky však nenastala zmena jej osobných pomerov, ani jej nepribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Naďalej sa stará o ďalšieho plnoletého syna, ktorý s ňou stále žije v spoločnej domácnosti a v súčasnosti poberá invalidný dôchodok vo výške 655,71 Eur. Takisto súd posúdil i prípadnú zmenu na strane pomerov maloletého dieťaťa. Maloletý je dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, považujúce sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré si vyžaduje jednak odbornú zdravotnú starostlivosť, ako aj nepretržitú osobnú starostlivosť zo strany matky. Súdu vyplynuli z dokazovania zvýšené výdavky na maloletého súvisiace s pravidelným užívaním liekov, s absolvovaním odborných vyšetrení mimo miesta bydliska maloletého, hospitalizáciami, operačnými zákrokmi a kúpeľnou liečbou (s čím sú spojené zvýšené náklady na pohonné hmoty), so stravovaním maloletého v súvislosti z bezlaktózovou diétou, ako aj s používaním ortopedických pomôcok. Matka poukazovala na zvýšené výdavky na maloletého v súvislosti s jeho zdravotným stavom, ako aj v súvislosti s celkovým nárastom životných nákladov. Súd tak konštatoval, že od posledného rozhodovania o výživnom došlo v tomto smere k zvýšeniu výdavkov na maloletého. Súd tak vyhodnocoval, že otec potrebu zníženia vyživovacej povinnosti spočiatku odôvodňoval znížením jeho príjmov z podnikania, jednak v dôsledku koronakrízy, ako aj z toho dôvodu, že nemá reálnu možnosť sa adekvátne zamestnať, keďže z dôvodu podaní matky maloletého musí niekoľko krát mesačne absolvovať podávanie vysvetlení pred príslušnými orgánmi. Taktiež poukázal na realizáciu styku s maloletým v Banskej Štiavnici na ÚPSVaR, kde musí dochádzať z Bratislavy, ako jeho súčasného bydliska. V priebehu konania otec svoju nemožnosť dosahovať príjem a tým prispievať na výživu maloletého odôvodnil tým, že je od 16.08.2021 práceneschopný a od 19.08.2021 je hospitalizovaný dennou formou v psychiatrickom stacionári v Bratislave. Nakoniec otec vyjadril názor, že aj keby bol zdravý, nemohol by plnohodnotne pracovať, keďže minimálne sedem pracovných dní v mesiaci by nemohol byť zamestnávateľovi prípadne odberateľovi jeho služieb k dispozícii. Túto argumentáciu otca však súd neakceptoval, a nie je ani v záujme maloletého dieťaťa, a nakoniec dôvodom pre zníženie výživného. Otec maloletého je síce práceneschopný s diagnózou epizóda stredne ťažkej depresie, bez obmedzenia vychádzok, a v rámci liečby mu je odporúčaný pobyt v dennom psychiatrickom stacionári Centra mentálneho zdravia MATKA, s.r.o. v Bratislave, avšak tento stacionár otec nenavštevuje počas všetkých dní v týždni, ani počas celého dňa. Otec síce tvrdí, že nemôže naďalej životnensky podnikáť (i keď sa pred súdom vyjadril, že by rád pokračoval v podnikaní, keď sa „toto všetko skončí“), podľa názoru súdu prvej inštancie mu však nič nebráni v tom, aby si aspoň jeden deň v týždni brigádnicke privyrobil hoci aj ľahšou fyzickou prácou (najmä keď je všeobecne známe, že fyzická práca prospieva pri liečbe depresie), a tým by aspoň čiastočne získal ďalší príjem popri výsluhovom dôchodku, ktorý by mohol použiť na určené výživné pre maloletého. Ďalej súd poukázal na tú skutočnosť, že otec žiadal znížiť výživné na maloletého už po necelých troch mesiacoch od právoplatnosti rozsudku, ktorým bola naposledy určená jeho vyživovacia povinnosť. Taktiež neušlo pozornosti súdu, že dôvodom zmeny bydliska otca a jeho presťahovania sa do Bratislavy bola skutočnosť, že po ukončení koronakrízy si z dôvodu väčšej šance nájsť prácu chce hľadať zamestnanie v tomto regióne. Potom možno vytknúť otcovi dôvodnosť a účelnosť nákladov na cestovanie z Bratislavy do Banskej Štiavnice a okolí, ktoré vyčísli v sume min. 200,- Eur mesačne. Súd prvej inštancie zvýraznil, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, a je teda na otcovi,

aby sám korigoval a zracionalizoval svoje výdavky a zabezpečil si v prvom rade finančné prostriedky na plnenie vyživovacej povinnosti. Súd prihliadol i na to, že osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečuje výlučne matka a z dôvodu povolaného individuálneho vzdelávania maloletého v domácom prostredí dokonca celodenne, ako aj skutočnosť, že otec na výživu maloletého nad rámec súdom určeného výživného neprispieva. Po posúdení všetkých relevantných skutočností súd návrh otca na zníženie výživného zamietol.

6. Súd prvej inštancie zamietol i návrh matky na zvýšenie výživného zo sumy 200,- Eur na sumu 250,- Eur mesačne. Pri svojom rozhodovaní bral do úvahy, že sa síce zvýšili výdavky na maloleté dieťa, ale tiež zohľadnil skutočnosť, že nastala na strane matky zmena jej príjmových pomerov, a to v tom smere, že už nie je nezamestnaná bez akéhokoľvek príjmu, ale je poberateľkou peňažného príspevku na opatrovanie vo výške 525,65 Eur mesačne. Súd pritom pri rozhodovaní o návrhu matky prihliadal aj na zmenu príjmových pomerov na strane otca maloletého.

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa bez uvedenia odvolacích dôvodov v zmysle § 365 Civilného sporového poriadku. Uviedol, že s rozhodnutím súdu nesúhlasí, nakoľko súd nesprávne a neúplne zistil skutočný stav vecí, čím o veci nesprávne rozhodol. Súd disponoval informáciou o otcovej dlhodobej práceneschopnosti od 19. 08. 2021 doteraz, rovnako aj o diagnóze (epizóda stredne ťažkej depresie) aj o hospitalizácii v dennom psychiatrickom stacionári. Sudkyňa tento stav zľahčovala a na základe predložených dôkazov hospitalizáciu považovala len za nejakú formu odporúčanej liečby, popri ktorej v podstate môže otec pracovať. Toto tvrdenie sudkyne neobstojí, nakoľko počas práceneschopnosti otec poberal aj nemocenské dávky a je vylúčené, aby legálne pracoval, čo i len na brigádnickej úväzok, takže odôvodnenie súdu je v rozpore s pracovným právom a podmienkami poberania nemocenských dávok. Takéto riziko, postihnuteľné minimálne pokutou a zastavením vyplácania nemocenských dávok, mu v žiadnom prípade nemôže podsúvať súd a rozhodovať v jeho neprospech, pokiaľ nie je schopný a ochotný porušovať legislatívu Slovenskej republiky. Ďalej otec namietal, že sudkyňa nie je kompetentná posúdiť zdravotný stav, progres a priebeh ochorenia, schopnosť vykonávať akékoľvek činnosti, vrátane práce, pri stredne ťažkej depresii a pridružených ochoreniach. Nakoľko v tomto konaní došlo k prieťahom, mohla vyžiadať spracovanie znaleckého posudku prípadne lekársku správu od ošetrojúceho lekára z odboru psychiatria, čo neurobila. Tiež namietal, že je len domnienkou sudkyne, že odporúčaná liečba je len nejaká forma dobrovoľných a nepovinných aktivít, skutočnosť je však taká, že lekár vždy formou „odporúčania“ stanovuje proces diagnostiky a liečby. Napríklad pri podozrení na zlomeninu odporúča RTG vyšetrenie, čo tiež nie je len dobrovoľná aktivita, ale záväzný postup pre pacienta v procese diagnostiky a liečby. Z týchto dôvodov otec pripojil dekurz ošetrojúceho lekára - psychiatra. Taktiež namietal, že sudkyňa v odôvodnení používa zavádzajúce tvrdenia, a to o skutočnosti, že na výživu syna mimo súdom stanoveného výživného otec žiadnym spôsobom neprispieva. V čase, odkedy má otec stanovenú vyživovaciu povinnosť na syna v období od 01.06.2019 až do 01.12.2022 namiesto súdom určenej výšky súm výživného celkovo 7.336,63 Z. B. Bitušiakovej uhradil 8.301,49 Eur, teda o 964,86 Eur viac, plus 6.677,01 Eur mimo výživného. Takže menovanej poslal dvojnásobok toho, na čo ho zaviazali súdy svojimi rozhodnutiami. Zároveň sudkyňa uniklo jeho vyjadrenie, že rovnako ako prispieval navyše v časoch, keď sa mu darilo, bude nad rámec výživného prispievať i v budúcnosti. Problémom je aktuálne obdobie, v ktorom ostal bez práce a na dlhodobej práceneschopnosti. Určite nie je v záujme dieťaťa, aby jeden z rodičov bol úplne zruinovaný a psychicky zničený, takže rozhodnutie okresného súdu nedáva zmysel. Naposledy určil súd jeho vyživovaciu povinnosť voči maloletému rozsudkom v konaní 24P/18/2019-477, pričom vychádzal z výšky príjmu 1.000,- Eur a určil výživné vo výške 200,- Eur. Ku dňu konania pojednávania bol príjem otca 403,19 Eur z výsluhového dôchodku a sudkyňa k tomu mohla pripočítať nemocenské dávky cca. 300,- Eur. Sudkyňa však bolo jasné, že vyplácanie nemocenských dávok je časovo obmedzené, takže jediným pravidelným príjmom je výsluhový dôchodok. Rovnako bola sudkyňa oboznámená s tým, že musí splácať pôžičku na bývanie, ktorú si vzali spolu s matkou maloletého, a ona na splátky otcovi žiadnym spôsobom neprispieva, takže má otec výdaj vyše 135,- Eur každý mesiac. Pokiaľ teda z príjmu 403,19 Eur vypočítala za tejto situácie adekvátnu výšku výživného znova 200,- Eur, nemožno s ňou súhlasiť. Sudkyňa pri konaní nekonala nestranné a bolo zrejmé, že je na strane B. A. ako údajne vzornej matke starajúcej sa o choré dieťa, ktorá nemôže ani len na horne office pracovať, pričom študuje dva ročníky vysokej školy súbežne pri údajnej starostlivosti o dve choré deti.

Otec dal do pozornosti súdu, že Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Banskej Štiavnici rieši niekoľko podnetov na zanedbávanie starostlivosti o spomínané deti, jeden je maloletý syn a druhý síce plnoletý, ale nesvojprávny syn B. A.. Na základe skutočností, ktoré ÚPSVaR preveroval a preveruje, odstúpil tieto podnety na Okresnú prokuratúru v Žiari nad Hronom, nakoľko sa zistilo, že B. A. sa vo vzťahu k obom deťom mala dopustiť trestného konania najmä vo veci zanedbania starostlivosti o ne. Otec preto navrhol, aby odvolací súd rozhodol sám a určil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému W. B. vo výške 85,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa. O trovách konania žiadal otec maloletého rozhodnúť tak, aby súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na jeho náhradu. Prílohou odvolania otca je dekurz V.. V. S., psychiatria, k pacientovi V.. W. B..

9. Odvolanie otca proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo doručené právnenému zástupcovi matky dňa 18. 01. 2023 a opatrovníkovi maloletého - ÚPSVaR Banská Štiavnica dňa 05. 11. 2023 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť v lehote 10 dní.

10. K odvolaniu otca sa dňa 11. 01. 2023 vyjadril opatrovník maloletého dieťaťa - ÚPSVaR Banská Štiavnica, odbor sociálnych vecí a rodiny. Uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím Okresného súdu v Žiari nad Hronom zo dňa 09. 11. 2022. Úrad má za to, že súd pri rozhodovaní správne posúdil všetky predložené dôkazy a rozhodol so zreteľom na najlepší záujem maloletého dieťaťa.

11. K odvolaniu otca maloletého dieťaťa sa dňa 24.01.2023 vyjadrila matka maloletého dieťaťa prostredníctvom právneho zástupcu. Matka poukázala na vyjadrenia otca učené pred súdom prvej inštancie napr. ohľadom hospitalizácie otca v dennom stacionári, kde otec na otázku súdu sám uviedol, že je to hospitalizácia dennou formou, predkladaný dôkaz je potvrdenie o tom, že tam chodí, pričom piatky tam nechodí, keďže má povolenú terapiu online formou, resp. individuálne. Otec takisto uviedol, resp. dodal, že to nie je ani riadna hospitalizácia, ani ambulantná forma liečenia, „je to niečo medzi tým“. Zároveň matka poukázala na to, že súd mal správne zistené, že od 10.08.2022 vzniklo otcovi ďalšie živnostenské oprávnenie - služby súvisiace s produkciou filmu, videozáznamov a zvukových nahrávok, k čomu sa otec na pojednávaní i vyjadril. Z výpovede otca tak vyplynulo, že mu „denná hospitalizácia“ nie je prekážkou napr. v návšteve okresného úradu a pod. Matka má za to, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil možnosti otca dosahovať príjem, ktoré odôvodnenie obsiahol v bode 25.1. odôvodnenia rozsudku. K tvrdeniam otca, že na maloletého prispieva i plnením mimo súdom určenej vyživovacej povinnosti, matka uviedla, že tieto tvrdenia otca nie sú ani pravdivé ani preukázané, keď otec do plnení nad stanovenú vyživovaciu povinnosť započítava aj rôzne iné nešpecifikované položky ako napr. mesačné splátky úveru, poisťné a pod., ktoré však nie sú plneniami voči maloletému dieťaťu nad rámec stanovenej vyživovacej povinnosti. K opakovaným podnetom otca na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Štiavnici na zanedbávanie starostlivosti o deti zo strany matky, matka uviedla, že otec zavádza súd tvrdeniami o odstúpení týchto podnetov na Okresnú prokuratúru v Žiari nad Hronom „nakoľko sa zistilo, že B. A. sa vo vzťahu k obom deťom mala dopustiť trestného konania, najmä vo vzťahu zanedbania starostlivosti o ne“, pretože úrad tieto opakované podnety riešil a uzatvoril s tým, že nie sú dôvodné. Matka preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

12. Vyjadrenie kolízneho opatrovníka a vyjadrenie matky bolo doručené otcovi maloletého dieťaťa dňa 29.01.2023 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť v lehote 10 dní.

13. Otec maloletého sa k vyjadreniu matky k odvolaniu otca a k vyjadreniu kolízneho opatrovníka nevyjadril.

14. V dôsledku podaného odvolania otca maloletého dieťaťa krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 65 a 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny.

15. Podľa § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

16. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 4 a 5 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Na základe podaného odvolania otca maloletého dieťaťa, odvolací súd preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie pred súdom prvej inštancie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, a preto je odvolací súd viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a z tohto pri svojom rozhodovaní vychádzal. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe skutkových zistení dospel k správne záveru v otázke návrhov rodičov na zmenu vyživovacej povinnosti maloletého dieťaťa. Odvolací súd tak vyhodnotil odvolanie otca maloletého dieťaťa ako nedôvodné.

22. Odvolací súd uvádza, že právo dieťaťa na výživu voči rodičom vzniká narodením a vyživovacia povinnosť trvá, pokiaľ dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa, pričom vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo starostlivosťou o domácnosť, ďalšou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení, napr. bývania alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného prostriedku na úhradu potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení, ako je bývanie, strava, nákup, ošatenie, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a podobne a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Základnou zásadou pre stanovenie výšky výživného u povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, možno zaviazat' povinného rodiča i na plnenie všetkých preukázateľných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom sa vychádza z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovania bytových potrieb dieťaťa. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosiahne v čase vyhlásenia rozhodnutia. Tento však treba modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti, ako sú fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky a podobne. Pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti dané jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí, pracovných skúseností a podobne. Ak súd zistí, že rodič zmenil doterajšie zamestnanie za menej výhodné, musí skúmať, či sa tak stalo z dôležitého dôvodu a ak to tak nie je, bude vychádzať z jeho príjmu pred zmenou zamestnania. Ak stratil zamestnanie úplne, bude súd skúmať, z akého dôvodu sa tak stalo, či dostal odstupné a v akej výške.

23. Na strane druhej základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Výška mesačných nákladov na dieťa predstavuje vyčíslenie pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady predstavujú

všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb, pričom medzi základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, prípadne školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky.

24. V prejednávanej veci súd prvej inštancie konajúci vo veci rozhodoval o návrhu otca na zníženie výživného, ktorý otec uplatnil na súde prvej inštancie dňa 07.06.2021, a ktorým sa domáhal zníženia vyživovacej povinnosti na maloletého W. B., zo sumy 200,- Eur určenej pôvodne rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 24P/18/2019 zo dňa 12.02.2021, na sumu 75,- Eur mesačne. Návrh na zníženie výživného otec maloletého dieťaťa teda podal na súde prvej inštancie tri mesiace po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo výživné na maloletého otcovi určené.

25. V priebehu konania matka maloletého dieťaťa podala návrh na zvýšenie výživného zo sumy 200,- Eur mesačne na sumu 250,- Eur mesačne.

26. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol ako návrh otca na zníženie výživného, tak i návrh matky na zvýšenie výživného a vyživovacia povinnosť otca voči maloletému tak zostala neznemená, určená súdom vyššie uvedeným rozsudkom sumou 200,- Eur mesačne.

27. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol len otec maloletého dieťaťa, čo do výroku, ktorým súd návrh na zníženie výživného zamietol, dôvodiac svojim zdravotným stavom, poukazujúc na v konaní predkladané potvrdenie o práceneschopnosti, tvrdiac objektívnu nemožnosť zamestnať sa, resp. dosahovať príjem, ktorý by umožnil plniť výživné na maloletého v súdom určenej výške. V podanom odvolaní otec navrhol znížiť výživné na sumu 85,- Eur mesačne. Ako výrok závislý, bol odvolaním napadnutý i výrok III. o trovách konania pred súdom prvej inštancie.

28. Odvolací súd, oboznámiac sa s obsahom celého spisového materiálu, výsledkami vykonaného dokazovania, odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj odvolacími námietkami otca obsiahnutými v podanom odvolaní, dospel k záveru o vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolanie otca nie je dôvodné a nemožno mu vyhovieť.

29. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne vykonal komparáciu pomerov na strane oboch rodičov maloletého dieťaťa v čase ostatnej (poslednej) úpravy výživného a súčasných pomerov rodičov a skúmal a hodnotil, či nastala podstatná zmena pomerov i na strane maloletého dieťaťa.

30. Skutočnosťou nespornou a objektívne zistenou a ustálenou v konaní je tá okolnosť, že maloletý je dieťaťom so zmeneným zdravotným stavom, jedná o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý trpí viacerými vážnymi diagnózami a ktorý je v súčasnosti, s prihliadnutím na osobité potreby dieťaťa a individuálne vzdelávanie maloletého, odkázaný na osobnú celodennú starostlivosť, ktorú mu v celom rozsahu zabezpečuje matka.

31. Matka maloletého dieťaťa tak nie z vlastnej viny nedosahuje žiaden príjem zo zamestnania, keďže nemá objektívnu možnosť zamestnať sa z dôvodu výkonu celodennej starostlivosti nielen o maloletého, ale ani odvolací súd nemohol neprihliadnuť na tú okolnosť, že sa matka stará i o zdravotne ťažko postihnutého Q., staršieho syna matky maloletého dieťaťa, za čo poberá príspevok na opatrovanie vo výške 525,- Eur .

32. Súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že v súvislosti so zmeneným zdravotným stavom maloletého úzko súvisia a vznikajú i vyššie náklady na maloletého napr. v súvislosti so zadovažovaním a podávaním medikamentózneho liečby, so zakupovaním zdravotných pomôcok (ortéz) so špeciálnymi požiadavkami maloletého na bezlaktózovú stravu. V súvislosti so starostlivosťou o maloletého vznikajú tiež zvýšené náklady na pohonné hmoty, ktorá skutočnosť je v konaní objektivizovaná i priznaním kompenzačného príplatku na pohonné hmoty z dôvodu nutnosti prepravovania maloletého osobným motorovým vozidlom. Je však nutné doplniť, že kompenzačný príspevok na pohonné hmoty vo výške 39,- Eur pri súčasných cenách pohonných hmôt, pokrýva výdaje na pohonné hmoty len čiastočne, vo veľmi malej miere a ostatné náklady na prepravu maloletého musí matka hradiť z vlastných finančných prostriedkov.

33. Na uvedené okolnosti, zistené súdom prvej inštancie a konštatované v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukazuje predovšetkým z dôvodu zvýraznenia záveru o dôvodnosti nákladov vzniknutých v súvislosti so starostlivosťou o maloletého a zároveň so zvýraznením tej skutočnosti, že uvedené náklady vznikajú v súvislosti so zmeneným zdravotným stavom maloletého, vznikajú bez ohľadu na vôľu maloletého, resp. jeho rodičov bez možnosti úvahy, či matka zabezpečujúca starostlivosť o maloletého tieto náklady chce vynaložiť alebo nie, keď medikamentózna liečba, rôzne výživové doplnky, ortézy, zdravotnícke pomôcky a hygienické potreby (včítane balení plienok) sú pre maloletého nevyhnutné pre minimálne zachovanie úrovne zdravotného stavu maloletého, pričom v záujme maloletého je vynakladanie maximálneho úsilia (a s tým i spojených nákladov) na dosiahnutie zlepšenia zdravotného stavu. Uvedená osobitná okolnosť dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu vytvára špecifickú podmienku pre individuálne posúdenie dôvodnosti, opodstatnenosti a účelnosti nákladov spojených so starostlivosťou o maloletého, zohľadniac životnú úroveň oboch rodičov, na ktorej má maloletý právo sa podieľať.

34. Preto pokiaľ v podanom odvolaní otec poukazuje na svoju tvrdenú a preukazovanú práceneschopnosť z dôvodu diagnózy (epizóda stredne ťažkej depresie) a objektívnu nemožnosť výkonu práce zamestnania preukazuje hospitalizáciou v dennom psychiatrickom stacionári, v tejto otázke, vyhodnotiac otcom predkladané dôkazy a prednášané tvrdenia je odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie. Odvolací súd uvádza, že z výpovedí samotného otca maloletého dieťaťa učených pred súdom prvej inštancie nie je možné jednoznačne ustáliť a prijať záver o trvalej hospitalizácii otca v zdravotníckom zariadení, ktorá by mu znemožňovala výkon hoc i brigádnickej činnosti, resp. vylučovala možnosť zamestnať sa.

Z charakteristiky psychiatrického stacionára pre dospelých Centra mentálneho zdravia Matka zverejnenej na webovej stránke uvedeného zariadenia vyplýva: „Denný psychiatrický stacionár pre dospelých poskytuje zdravotnú starostlivosť systémom komunitnej liečby. Klienti do stacionára prichádzajú cez deň, absolvujú terapeutický program a následne odchádzajú do svojich domov. Takýto prístup umožňuje ľuďom s psychickým postihnutím žiť v podmienkach bežného života uspokojivým spôsobom, pri zabezpečení odborného dohľadu zdravotného stavu. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti je v stacionári plne hrazené zdravotnými poisťovňami. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti v stacionári je od 8. 00 do 14. 00. “

35. Uvedená tvrdená denná hospitalizácia otca má tak formu denne poskytovaných terapií v rozsahu niekoľkých hodín, maximálne do 14. 00, pričom následne pacienti odchádzajú do svojich domov. Odvolací súd tiež doplnujúcu uvádza tú skutočnosť, že otec tvrdí práceneschopnosť a hospitalizáciu v súvislosti s duševnou chorobou - depresiou, ktorú je však možné účinne riešiť a liečiť správne nastavenou medikamentóznou liečbou, pričom je bežné, že osoby trpiace i uvedenou diagnózou sú zapojené do bežného života. Uvedený druh ochorenia tak pacienta nepripútava na lôžko, nerobí pacienta fyzicky neschopným akejkolvek práce. Otec si musí byť vedomý tej skutočnosti, že má zdravotne ťažko postihnuté dieťa, ktoré je na svojich rodičov celkom odkázané ako v otázke starostlivosti, opateru, ale i výživy a z otcom navrhovanej sumy výživného 75,- Eur nie je možné pokryť ani základné potreby dieťaťa. Pokiaľ celodennú starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, tomuto zabezpečuje bývanie, celkovú starostlivosť pri všetkých samoobslužných úkonoch, o tomto sa celodenne stará, je potom na otcovi, aby vyvinul maximálne úsilie na to, aby mohol voči svojmu zdravotne znevýhodnenému dieťaťu plniť výživné v maximálnej možnej výške tak, aby životná úroveň a podmienky života maloletého dieťaťa boli i vzhľadom, resp. napriek mnohým zdravotným handicapom maloletého, na čo najvyššej úrovni. Otec maloletého sa preto nemôže uspokojiť a ani obhájiť tvrdením, že z dôvodu depresie nie je objektívne schopný pracovať, vzhľadom na skutočnosť, že má zdravotne ťažko postihnuté dieťa, ktoré je na neho odkázané. Maloletý sám nemá možnosť a nie je objektívne schopný si zabezpečiť prostriedky na vlastnú výživu a na zabezpečenie základných životných potrieb, ktoré v jeho prípade obnášajú i zdravotné pomôcky, lieky, či výživové doplnky, a v tomto smere je celkom odkázaný na svojich rodičov. Otcem navrhované výživné na začiatku konania 75,- Eur, resp. 85,- Eur v zmysle odvolacieho návrhu je suma neprimerane nízka, ktorá len minimálne pokrýva základné potreby maloletého dieťaťa.

36. Odvolací súd poukazuje, že otec maloletého dieťaťa je príjemcom i výsluhového dôchodku vo výške cca. 400,- Eur mesačne, je osobou s vysokoškolským vzdelaním, a preto posudzujúc jeho možnosti, schopnosti na trhu práce, je na otcovi, aby vyvinul maximálne možné úsilie na to, aby výživné voči svojmu zdravotne ťažko postihnutému dieťaťu mohol plniť v čo najväčšom rozsahu. Tak ako bolo uvedené vyššie, pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča nie sú rozhodujúce jeho

skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti dané jeho fyzickým stavom, vzdelaním, množstvom získaných vedomostí, pracovných skúseností a podobne. Nemožno pritom prehliadať ani tie okolnosti, že otec je stále vlastníkom bytu v Banskej Štiavnici, ale v súčasnosti žije v Bratislave, v domácnosti so svojou priateľkou, preto i možnosti na trhu práce v hlavnom meste má otec, ako vysokoškolsky vzdelaná osoba, nepomerne väčšie. Pokiaľ teda otec tvrdí dlhodobú práceneschopnosť a hospitalizáciu v dennom psychiatrickom stacionári z dôvodu stredne ťažkej depresie, pričom zároveň v totožnom období si otec maloletého rozšíril predmet podnikateľskej činnosti a podľa vlastných tvrdení by rád pokračoval v podnikaní, keď sa „toto všetko skončí“; konanie otca zistené zo súdom vykonaného dokazovania, sa i odvolaciu súdu javí ako účelové v snahe dosiahnuť rozhodnutie súdu o znížení výživného na čo najnižšiu sumu. S prihliadnutím na zdravotný stav maloletého a na otcom predkladané dôkazy, ktoré odvolací súd nevyhodnotil ako spôsobilé preukázať objektívnu neschopnosť, resp. nemožnosť otca vykonávať akúkoľvek prácu, zamestnať sa, či dosahovať príjem čo i len z brigádnickej činnosti, odvolací súd dospel k záveru o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým návrh otca na zníženie výživného zamietol. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho meritórnom výroku I. potvrdil ako vecne správny.

37. Ako výrok závislý odvolací súd preskúmal i výrok III. o trovách konania, ktorým súd prvej inštancie vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie správne postupoval podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, ktorý je vyjadrením zásady, že v uvedenom charaktere konania si každý z účastníkov konania znáša trovy sám. Z dôvodu vecnej správnosti odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny i v závislom výroku o trovách konania.

38. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a § 52 CMP, podľa ktorého žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď odvolací súd nevzhladol dôvod na aplikáciu ustanovenia § 54 a § 55 Civilného mimosporového poriadku.

39. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).